

Deze tijd roept om digitale vaardigheden

Een TikTokvideo kunnen maken, betekent niet dat je weet hoe het algoritme je beïnvloedt

Inhoud

1. Introductie	pag. 3
2. Wat is digitale geletterdheid ook alweer?	pag. 4
3. Waarom zijn digitale vaardigheden belangrijk?	pag. 9
4. Praktische implementatie in het lesprogramma	pag. 14
7. Bronnen	pag. 20

Introductie

Digitale vaardigheden zijn onmisbaar in een wereld waar steeds meer online en digitaal plaatsvindt. Kinderen van nu groeien op met technologie en gebruiken het dagelijks. Toch betekent dat niet dat ze er vanzelf kritisch en bewust mee om leren gaan. Ze socializen op Snapchat en gebruiken Google om informatie voor een werkstuk te vinden. Maar een TikTokvideo kunnen maken betekent niet dat je weet hoe het algoritme je beïnvloedt. Hoe technologie eigenlijk werkt, welke risico's aan sociale media verbonden zijn of hoe ze kunnen beoordelen wat betrouwbare informatie is, weten ze vaak niet.

Hoe sla je bijvoorbeeld een document op zodat je het later gemakkelijk terug kunt vinden? Kinderen zijn zich niet altijd bewust van hun online privacy of weten niet hoe ze een veilig wachtwoord kunnen maken. Niet elk kind krijgt dit van huis uit mee, waardoor er kansenongelijkheid ontstaat. Scholen hebben hierin dan ook een cruciale rol. Zij kunnen leerlingen de vaardigheden geven die nodig zijn om zelfredzaam en kritisch met technologie om te gaan.

Met deze whitepaper proberen we je een paar praktische handvatten te geven om digitale geletterdheid eenvoudig en effectief in te voeren. We gaan in op wat digitale geletterdheid inhoudt en wat er voor scholen op dit gebied staat te veranderen.

Wat is digitale geletterdheid ook alweer?

Vraag je willekeurige leerkrachten naar digitale geletterdheid, dan krijg je verschillende antwoorden. De een denkt aan het leren maken van presentaties of werkstukken met Word, de ander aan het kritisch kunnen beoordelen van informatie. Sommigen vinden programmeren belangrijk, terwijl anderen zich richten op veilig internetgebruik. Maar wat houdt digitale geletterdheid precies in?

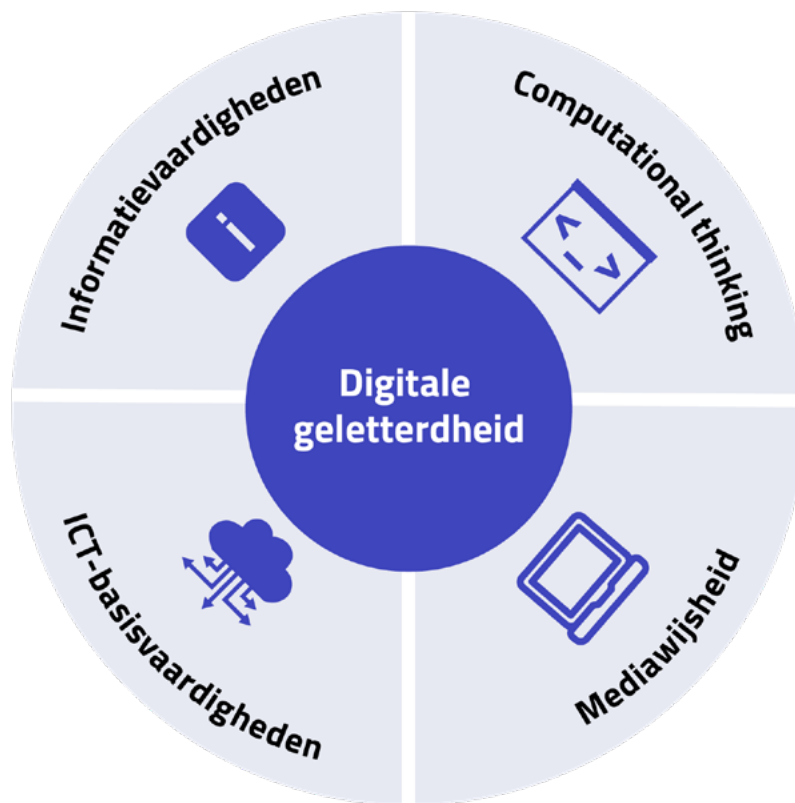
Voor een duidelijke definitie van het begrip digitale geletterdheid gaan we bij SLO te rade. In het document Conceptkerndoelen Digitale geletterdheid van maart 2024 wordt digitale geletterdheid als volgt beschreven:

“Digitale geletterdheid betekent kennis hebben van digitale technologie en digitale media en beschikken over vaardigheden om deze te gebruiken. Het heeft ook betrekking op de wisselwerking tussen digitale technologie, digitale media, de mens en de samenleving. En het gaat ook over het vermogen om je als individu aan te passen aan de digitale wereld en controle hierover te hebben.” (SLO, maart 2024)

Op die conceptkerndoelen, en wat dat betekent voor jouw school, komen we zo meteen terug. Op dit moment wordt digitale geletterdheid ingedeeld in vier domeinen:

- **Praktische ICT-vaardigheden:** werken met apps, bestanden organiseren en basiscomputervaardigheden zoals tekstverwerking en presentaties maken.
- **Informatievaardigheden:** effectief zoeken en beoordelen van informatie, zoals het herkennen van betrouwbare en onbetrouwbare bronnen.
- **Mediawijsheid:** bewust en verantwoord omgaan met digitale media en sociale netwerken, en begrijpen hoe digitale media invloed kunnen hebben op gedrag en meningen.
- **Computational thinking:** logisch en probleemoplossend denken met behulp van digitale middelen, zoals het begrijpen van algoritmes en het ontwikkelen van abstracte denkvaardigheden.

Digitale geletterdheid als onderdeel van de 21e eeuwse vaardigheden

Digitale geletterdheid als onderdeel van de 21e eeuwse vaardigheden (SLO, oktober 2024)

Dit is de huidige situatie waar je je voorlopig nog aan vast kunt houden. Echter, vanaf schooljaar 2027-2028 worden de kerndoelen voor digitale geletterdheid verplicht gesteld. Inhoudelijk zullen deze vaardigheden daarin ongeveer terugkomen. Aan scholen is het dus de taak om langzaam aan deze domeinen los te laten en tegelijkertijd te beginnen met het oriënteren op de kerndoelen die eraan komen. Op veel scholen wordt aan deze domeinen ook al aandacht geschonken, hoewel niet altijd volledig of structureel. Hoe dan ook, wat betreft digitale geletterdheid is er sowieso werk aan de winkel.

Wat gaat er veranderen in 2027?

Technologische ontwikkelingen gaan snel. Om hier bij digitale geletterdheid zo adequaat mogelijk mee om te kunnen gaan, zijn conceptkerndoelen opgesteld. Deze worden naar verwachting zomer 2025 definitief gemaakt waarna ze vanaf schooljaar 2027-2028 verplicht zijn in het onderwijs.

Domein	Kerndoel PO
A. Praktische kennis en vaardigheden	1. Digitale systemen: De leerling zet digitale systemen functioneel in.
	2. Digitale media en informatie: De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie.
	3. Veiligheid en privacy: De leerling gaat veilig om met digitale systemen, data en de privacy van zichzelf en anderen.
	4. Data: De leerling verkent het gebruik van data en dataverwerking.
	5. Artificiele intelligentie (AI): De leerling verkent hoe AI-systemen werken.
B. Ontwerpen en maken	6. Creëren met digitale technologie: De leerling gebruikt passende strategieën bij het creëren en gebruiken van verschillende typen digitale producten.
	7. Programmeren: De leerling programmeert een computerprogramma met behulp van computationele denkstrategieën.
C. Wisselwerking tussen digitale technologie, digitale media, de mens en de samenleving	8. Digitale technologie, jezelf en de ander: De leerling maakt weloverwogen keuzes bij het gebruik van digitale technologie en digitale media.
	9. Digitale technologie, de samenleving en de wereld: De leerling verkent hoe digitale technologie, digitale media en de samenleving elkaar wederzijds beïnvloeden.

De negen kerndoelen voor digitale geletterdheid ingedeeld in drie domeinen (SLO, maart 2024).

Samenhang tussen de vaardigheden

Op het eerste gezicht valt op dat de kerndoelen voor digitale geletterdheid worden onderverdeeld in drie domeinen in plaats van de huidige vier. Er is nadrukkelijk gezocht naar samenhang tussen de verschillende vaardigheden. De inhouden van digitale geletterdheid zijn namelijk sterk met elkaar verweven (SLO, maart 2024). Je hebt bijvoorbeeld kennis nodig van digitale technologie om er kritisch naar te kunnen kijken. Om te kunnen creëren en maken met behulp van digitale media kun je niet zonder praktische digitale vaardigheden.

Bij digitale geletterdheid doen de leerlingen vaardigheden op die doorklinken in andere leergebieden. Ze passen het overal toe en hebben het steeds vaker nodig; van taal en rekenen, tot burgerschap en wereldoriëntatie. Andersom is een goede leesvaardigheid nodig om digitale vaardigheden te kunnen ontwikkelen. Lezen, leeservaring en leesmotivatie vormen namelijk het fundament van digitale geletterdheid (NRO, 2023). Digitale geletterdheid mag daarom nooit ten koste gaan van het ontwikkelen van taal- en leesvaardigheden.

Daarnaast zijn er inhoudelijk verschillen, bijvoorbeeld op het gebied van artificiële intelligentie (AI) dat nu expliciet is opgenomen als doel. Leerlingen leren niet alleen hoe AI-systemen werken, maar ook hoe ze hier verantwoordelijk mee om kunnen gaan. Verder blijft programmeren belangrijk, maar het wordt nu onderdeel van een breder domein waarin de nadruk wordt gelegd op het creëren en ontwerpen met digitale technologie. Computational thinking (het praktisch en creatief inzetten van digitale tools om een probleem op te lossen) wordt niet langer gezien als een apart domein en is geen doel meer maar een middel geworden.

Drie domeinen voor digitale geletterdheid

A

Domein A: Praktische kennis & vaardigheden

De leerlingen leren hoe digitale systemen werken, hoe ze digitale media kunnen gebruiken en hoe ze betrouwbare informatie kunnen vinden en beoordelen. Dit domein omvat ook aspecten zoals veiligheid, privacy en data.

Ze ontwikkelen een bewustzijn van privacy en de risico's van digitale technologie, en leren omgaan met gegevens en informatie op een verantwoorde manier. Daarnaast ontdekken ze de werking van AI-systemen, leren de toepassingen van AI herkennen in hun omgeving en krijgen inzicht in de ethische en maatschappelijke vraagstukken rond AI.

Kerdoelen 1 & 2: Digitale systemen; Digitale media en informatie

Kerdoelen 3 & 4: Veiligheid en privacy; Data

Kerdoel 5: Artificiële intelligentie (AI)

B

Domein B: Ontwerpen en maken

De leerlingen leren hoe ze digitale technologie kunnen gebruiken om zelf te creëren. Het gaat hier bijvoorbeeld om experimenteren met digitale middelen om gedachten, ideeën of gevoelens uit te drukken. Ze leren de basisprincipes van programmeren. Het leren van programmeren wordt niet alleen gezien als een technische vaardigheid, maar ook als een middel om logisch en probleemoplossend te denken.

Kerdoelen 6 & 7: Creëren met digitale technologie; Programmeren

C

Domein C: Wisselwerking tussen digitale technologie, digitale media, de mens en de samenleving

Leerlingen krijgen inzicht in de impact van digitale technologie op henzelf, op andere mensen, en op de samenleving. Dit domein richt zich op ethische vraagstukken en de rol van technologie in de maatschappij.

Kerdoelen 8 & 9: Digitale technologie, jezelf en de ander;

Digitale technologie, de samenleving en de wereld

Waarom zijn digitale vaardigheden noodzakelijk?

In onze samenleving gebeurt steeds meer digitaal. Van je bankzaken regelen en belastingaangifte doen, tot online solliciteren en het onderhouden van contacten via sociale media. Om hier goed mee om te kunnen gaan, moet je voldoende digitaal geletterd zijn. De stortvloed aan informatie die via allerlei media op je afkomt, vraagt om nieuwe vaardigheden.

Wat is betrouwbaar en wat niet? En hoe zorg je ervoor dat je er niet door overspoeld wordt? In welhaast ieder beroep worden er steeds meer praktische digitale vaardigheden van je verwacht. Als je als leerling leert hoe digitale technologieën werken, ben je beter voorbereid op de toekomst.

Digitale vaardigheden zijn niet vanzelfsprekend

Het is een misverstand dat leerlingen automatisch digitaal vaardig worden omdat ze veel tijd doorbrengen op hun telefoon of tablet. Kunnen scrollen op TikTok staat niet gelijk aan begrijpen hoe technologie werkt of hoe je online informatie kritisch beoordeelt.

“Ten onrechte gaan we ervan uit dat leerlingen vanzelf wel digitaal vaardig worden omdat ze de hele dag met technologie in aanraking komen. Maar de ontwikkelingen op digitaal gebied gaan zeer snel. Juist daarom is het van groot belang dat we ervoor zorgen dat onze leerlingen digitaal vaardig worden. Zodat ze over de juiste vaardigheden beschikken om met al die ontwikkelingen om te kunnen gaan.”

Niels Mallo, Expert digitale geletterdheid

Digitale geletterdheid gaat verder dan alleen het bedienen van apparaten. Het draait om het begrijpen van technologie, het kritisch kunnen omgaan met digitale informatie en het veilig navigeren in de digitale wereld.

Digitale geletterdheid als sleutel tot kansengelijkheid

Niet iedereen heeft gelijke kansen als het gaat om digitale vaardigheden. Hoewel bijna iedereen in Nederland toegang heeft tot internet en een smartphone of laptop heeft, betekent dit niet dat iedereen deze technologieën op een even effectieve manier kan gebruiken. Volgens het CBS had in 2022 bijna de gehele Nederlandse bevolking van 12 jaar en ouder thuis toegang tot internet (97 procent).

Maar toegang alleen is niet genoeg – je hebt vaardigheden nodig om er goed gebruik van te kunnen maken. Vergelijk het met lezen. Op dit moment loopt een derde van de leerlingen in Nederland het risico om laaggeletterd het onderwijs te verlaten (Stichting Lezen, 2023).

Daarom besteden we veel tijd en energie aan lees- en taalvaardigheden. Voor digitale geletterdheid willen we dit natuurlijk voorkomen. Daarom is het belangrijk dat we hier doelgericht aandacht aan besteden zodat iedereen met zoveel mogelijk gelijke kansen het onderwijs verlaat.

Daarom spelen scholen hierin een cruciale rol. Door digitale vaardigheden aan te leren, krijgen alle leerlingen de kans om zich voor te bereiden op een wereld waarin digitale technologie een steeds grotere rol speelt. Dit voorkomt dat sommige leerlingen achterblijven en zorgt voor gelijkere kansen voor iedereen, zowel in het onderwijs als later op de arbeidsmarkt.

ICT is een belangrijke sector in Nederland

In Nederland zijn, vergeleken met andere Europese landen, relatief veel bedrijven met ICT-vacatures. Het aandeel was in Nederland, met 15 procent, aanzienlijk hoger dan het EU-gemiddelde van 10 procent. Daarnaast worden digitale vaardigheden steeds belangrijker op de werkvloer. In 2022 gebruikte 81 procent van de werkende Nederlanders geregeld een computer met internet voor hun werk. (CBS, 2023) Dit onderstreept des te meer waarom het noodzakelijk is om aan digitale geletterdheid voldoende aandacht te besteden. Door digitale vaardigheden aan te leren, vergroten we de kansen van leerlingen op een succesvolle loopbaan. Ze leren niet alleen hoe ze digitale middelen kunnen inzetten, maar ontwikkelen ook vaardigheden als probleemoplossend denken, samenwerken en kritisch omgaan met informatie.

Wat digitale geletterdheid jou in de klas oplevert

Dat digitaal vaardig zijn noodzakelijk is om mee te kunnen komen in de samenleving, zal duidelijk zijn. En dat het onderwijs de goede plek is om die digitale vaardigheden onder de knie te krijgen, spreekt voor zich. Daarnaast kun je door het vak digitale geletterdheid in je lesprogramma op te nemen, het lesgeven eveneens eenvoudiger en effectiever maken. Wat je leerlingen geleerd hebben bij het vak digitale geletterdheid, komt ook bij andere vakken vaak van pas.

Of het nu gaat om het maken van een presentatie, het vinden van de juiste informatie of het inzetten van kunstmatige intelligentie; wanneer je leerlingen dit toe kunnen passen, kunnen ze gemakkelijker en sneller met hun leerdoelen aan de slag. Het vak digitale geletterdheid neemt onherroepelijk ruimte in je lesprogramma in, maar zal je zeker ook tijd besparen. Dat werkt vrij simpel.

Bijvoorbeeld: Als afsluiting van een onderwerp bij wereldoriëntatie gaan de leerlingen een presentatie maken. Hiervoor gebruiken ze natuurlijk wat ze geleerd hebben. Omdat ze bij digitale geletterdheid al geleerd hebben hoe ze een presentatie moeten maken, hoeft je daar in de les geen (of in ieder geval minder) aandacht aan te besteden. Als leerkracht kun je dan samen met je leerlingen aan de slag met hun leerdoelen en kennisverwerking. Daarnaast hebben ze geleerd hoe en waar ze goede informatie kunnen vinden. Op die manier vergroten ze eveneens hun kennis.

Vrijblijvend met een zoekmachine als Google aan de slag gaan of je leerlingen gewoon wat laten proberen te maken in Word is daarbij niet voldoende. Ze hebben hier handvatten bij nodig die je niet even tijdens je wereldoriëntatielessen kunt verschaffen. Je moet hier wel expliciete instructietijd voor inruimen. Pas dan kunnen je leerlingen wat je hen leert bij digitale geletterdheid, goed toepassen in de lessen wereldoriëntatie.

“Tussen alle nuttige informatie staat er ook heel veel troep op het internet. Weet jij wat wel klopt en wat niet? Ondertussen zeggen we wel tegen onze leerlingen: googel het maar. Dan wil je wel dat ze de juiste informatie kunnen filteren. Daarvoor moeten wij ze de juiste handvatten geven.”

Niels Mallo, Expert digitale geletterdheid

Bijvoorbeeld: Hoe goed de sfeer in je klas ook is, pesten zal toch voorkomen. Je doet natuurlijk je uiterste best om ervoor te zorgen dat dit niet gebeurt, maar veelal zie je het niet. Daarom besteed je er aandacht aan. Zeker cyberpesten vindt plaats buiten het blikveld van de leerkracht. Maar je ziet wel dat steeds meer leerlingen beschikken over een smartphone waarmee ze zich online bewegen.

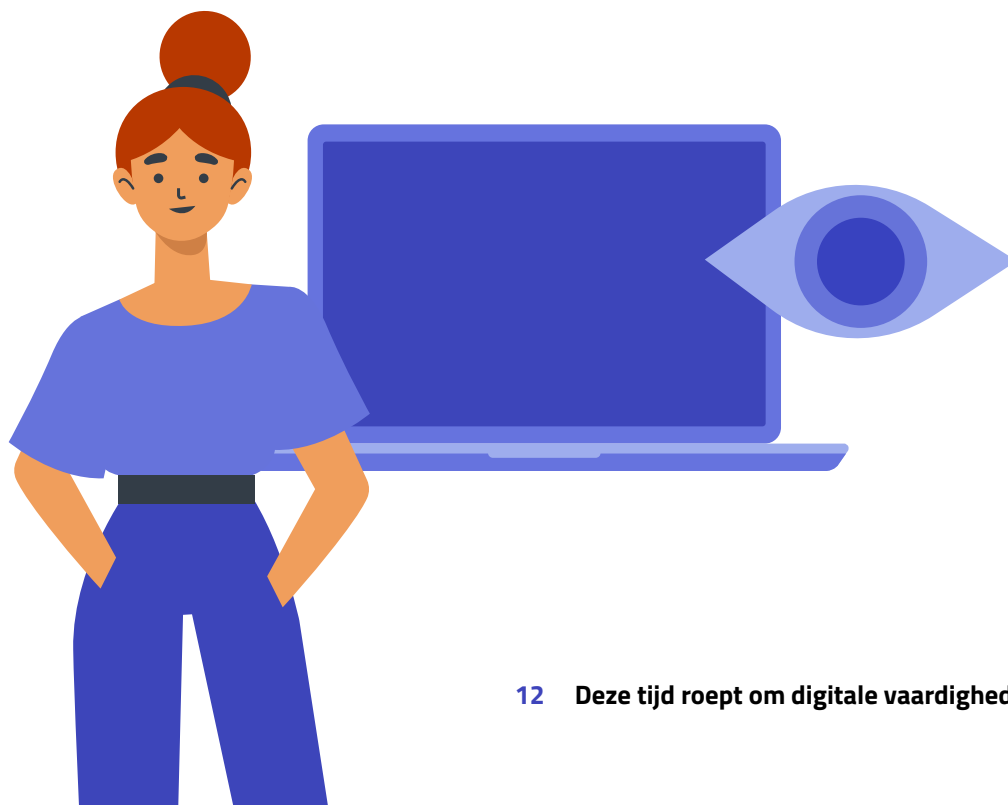
Maar hoe doe je dat? Lessen voor digitale geletterdheid waar je het hebt over veiligheid & privacy en over de wisselwerking tussen digitale technologie en mensen, helpen je leerlingen hierbij. Ze leren zich te wapenen tegen cyberpesten en phishing en leren welke gevolgen dit voor anderen kan hebben. Dit draagt ook bij aan een veilige omgeving voor iedere leerling in de klas. Respect voor elkaar groeit en samenwerken tijdens je lessen zal gemakkelijker gaan.

Obstakels wanneer je wil starten met digitale geletterdheid

Je wil graag aan de slag met digitale geletterdheid omdat je weet welke voordelen het heeft voor je leerlingen. Bovendien zul je als school wel moeten om er zeker van te zijn dat je in 2027 de kerndoelen dekt. Maar dat is niet een-twee-drie gedaan.

1. Leerkrachten voelen zich onzeker over digitale geletterdheid

Veel leerkrachten geven aan zich onzeker te voelen over hoe ze digitale vaardigheden moeten aanleren. Ze hoeven geen tech-experts te worden, maar moeten wel weten wat digitale geletterdheid is zodat ze het op een praktische manier kunnen opnemen in hun lesprogramma.

Met de komst van de nieuwe kerndoelen wordt dit een verplicht onderdeel van het curriculum. Dit maakt het belangrijk dat scholen hun leerkrachten goed ondersteunen bij deze verandering. Dit kan door leerkrachten specifieke trainingen te laten volgen op het gebied van digitale geletterdheid. Misschien is het ook binnen het eigen team op te lossen, als daar een specialist aanwezig is. Het is immers een geheel nieuw vak waarin nog niet iedereen is opgeleid.

2. Scholen hebben andere prioriteiten

Hoewel bijna niemand het belang van digitale vaardigheden nog ontkent, heeft het vak digitale geletterdheid nog niet op iedere school voldoende prioriteit. Factoren als personeelstekort en te weinig budget kunnen daarbij een grote rol spelen. Het kan ook zijn dat achterblijvende resultaten op andere gebieden eerst opgelost moeten worden.

Toch kun je als school ook dan niet te lang meer wachten. Digitale geletterdheid is namelijk niet langer een 'extra vaardigheid', maar een essentiële basisvaardigheid. De school is de aangewezen plek om leerlingen deze vaardigheden bij te brengen, zodat iedereen gelijke kansen krijgt en voorbereid is op een digitale toekomst. En met de juiste ondersteuning kun je als leerkracht gemakkelijk je eerste lessen digitale geletterdheid geven.

Praktische implementatie in het lesprogramma

Waarom digitale geletterdheid onderdeel van het onderwijs moet zijn en dat duidelijkheid over de inhoud noodzakelijk is, zal inmiddels wel helder zijn. Hoe het geïmplementeerd kan worden, hebben we al een beetje laten doorschemeren. Dit kan namelijk op verschillende manieren, elk met hun eigen voor- en nadelen.

Digitale geletterdheid als apart vak

Aan de hand van een methode kun je een kerndoeldekkend programma voor digitale geletterdheid samenstellen dat je als los vak op het rooster zet, net zoals je dat voor topografie doet. Je werkt dan bijvoorbeeld iedere week een moment aan digitale vaardigheden. Veel methodes zijn inhoudelijk ook al voorbereid op de nieuwe kerndoelen.

Een kant-en-klare methode voor digitale geletterdheid implementeren heeft zowel voordelen als nadelen.

Voordelen	Nadelen
+ Zekerheid dat alle domeinen behandeld worden	- Je moet ruimte en tijd in je lesprogramma vrijmaken
+ Je hoeft zelf geen lessen te bedenken	- Vaardigheden worden niet of minder praktisch toegepast
+ Je hoeft zelf niet voor 100% digitaal geletterd te zijn omdat je een methode kunt volgen	

Losse lessen

Wat betreft verschillende digitale vaardigheden zijn er verschillende mogelijkheden om dit middels losse lessen vorm te geven. Zeker wanneer je jezelf al thuis voelt binnen het vak, is het een optie om zelf een programma voor digitale geletterdheid samen te stellen.

Voor domein C (Wisselwerking tussen digitale technologie, digitale media, de mens en de samenleving) kom je door deel te nemen aan de Week van de Mediawijsheid al een heel eind. Voor programmeren zijn er verschillende lesprogramma's om dat aan je leerlingen aan te bieden.

De praktische vaardigheden kun je oefenen wanneer ze relevant zijn. Bijvoorbeeld wanneer je een onderwerp van wereldoriëntatie afsluit met een werkstuk. Zo zijn er voor ieder domein (of losse kerndoelen) wel lesideeën te vinden. Het vereist wel flinke inzet van de leerkrachten en de coördinator wanneer je door de hele school zo gaat werken.

Voordelen	Nadelen
+ Je zet een les in wanneer het van toepassing is voor jouw klas	- Je moet zelf actief onderzoeken of de kerndoelen wel worden gedekt
+ Je kunt vaak dieper op een onderwerp ingaan	- Meer voorbereidingstijd
+ Verschillende aanbieders dus je kunt flexibel zijn in wat je kiest voor welk domein.	- Losse methodes/lessen voor ieder domein of kerndoel betekent minder samenhang

Integratie in andere lessen

Doordat digitale technologie op zoveel plekken met de samenleving verweven is, spreekt het haast voor zich om het vak digitale geletterdheid te integreren in andere vakken zoals taal, lezen en wereldoriëntatie.

Bijvoorbeeld wanneer je bij burgerschap een debat houdt en de leerlingen gaan op zoek naar argumenten om hun standpunten te ondersteunen, is dat een mooi moment om je leerlingen te leren hoe ze online informatie kunnen beoordelen op betrouwbaarheid.

De mogelijkheden zijn eindeloos, maar het vereist wel dat de leerkrachten zelf meer dan behoorlijk digitaal vaardig zijn. De lesstof zal voor een groot deel zelf gemaakt moeten worden en ingepast in andere vakken.

Voordelen	Nadelen
+ Door samenhang krijgen vaardigheden veel meer context en betekenis voor de leerlingen.	- Je moet zelf zorgen dat alle kerndoelen gedekt worden.
+ Minder druk op je rooster.	- Veel extra werkdruk en voorbereidingstijd.
+ Betrokken en gemotiveerde leerlingen.	- Lastig over te dragen aan invallers of nieuwe teamleden.
	- Je bent enkel met het toepassen bezig en loopt het risico dat kennis over digitale systemen achterblijft.

Tussenvormen

Natuurlijk hoeft je niet te kiezen voor het een of het ander. Er zijn ook hybride vormen denkbaar waarbij je soms integreert en een andere keer een losse les inplant voor digitale geletterdheid. Dan kijk je naar wat past bij jou, de klas en de school.

Zoals met alles in het onderwijs is het aan te bevelen om dit zoveel mogelijk samen met je team op school te doen. Ieder teamlid kan daarbij zijn of haar eigen kracht en kennis tot uiting laten komen. Dan kan het bijvoorbeeld een volgende stap zijn op weg naar een thematisch samenhangend programma.

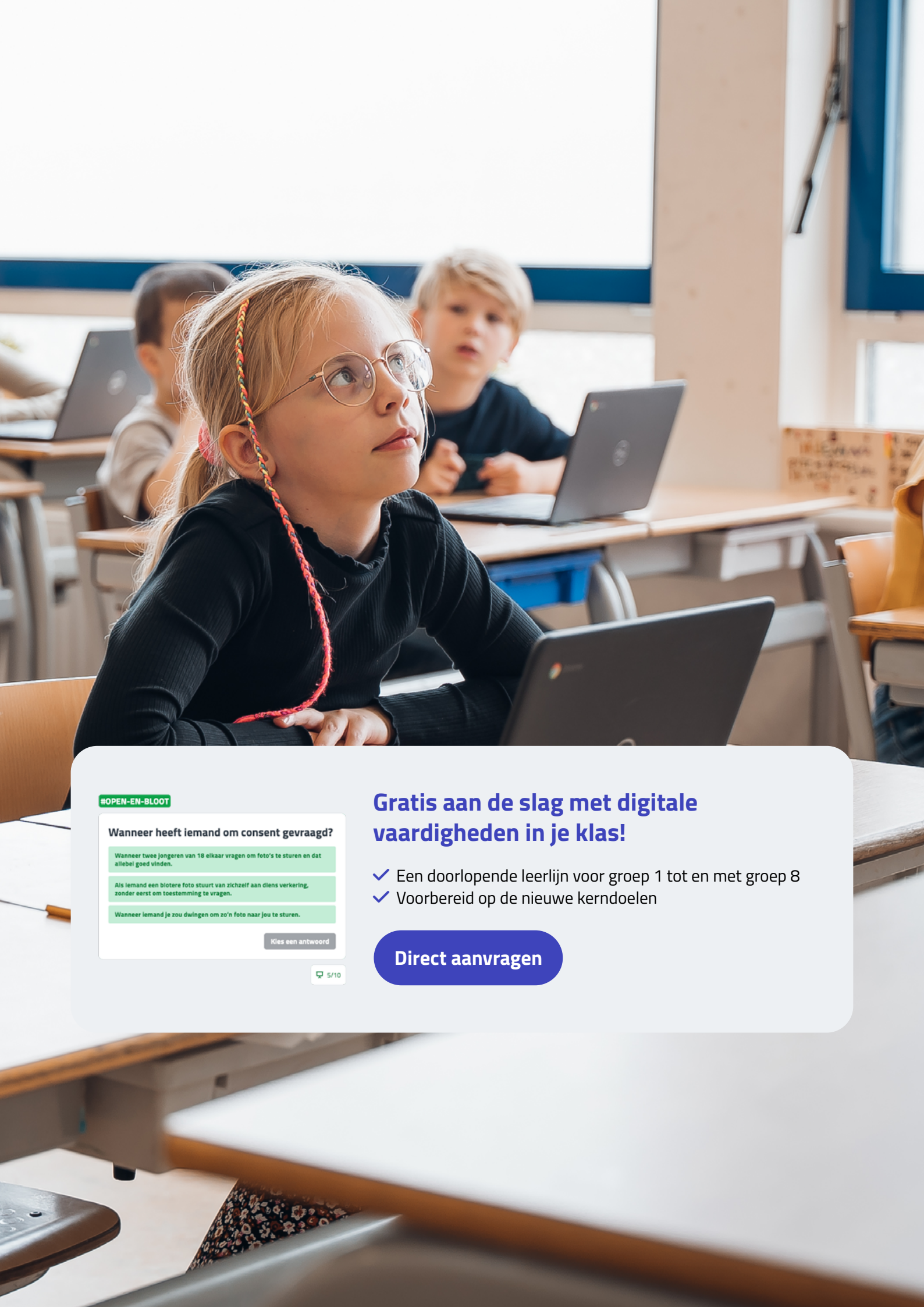
In de klas

In de klas bij Juf Lindinha

Juf Lindinha geeft les aan groep 5 op BS De Weier in Almelo. Vanmiddag staat een les digitale geletterdheid over programmeren gepland. Maar hoe maak je leerlingen van groep 5 nu duidelijk wat programmeren is? Daarvoor geeft Lindinha haar klas een serie korte instructies: "Ik ga jullie nu programmeren net zoals je een computer zou programmeren." Door ze commando's te geven over het uit- en aantrekken van hun schoenen en sokken, wil ze hen na laten denken over programmeren.

Eerst zegt ze: "Trek 1 schoen uit." Vervolgens geeft ze de leerlingen de instructie dat ze ook hun sok moeten uittrekken. Daarna zegt ze: "Trek je schoen aan." Ze sluit af met: "Trek je sok aan." De leerlingen beginnen te lachen en Lindinha vraagt wat er mis ging. Een van de leerlingen krijgt vervolgens de opdracht om de programmeerfout te corrigeren.

[Klik hier voor de blog](#)

#OPEN-EN-BLOOT

Wanneer heeft iemand om consent gevraagd?

Wanneer twee jongeren van 18 elkaar vragen om foto's te sturen en dat allebei goed vinden.

Als iemand een blote foto stuurt van zichzelf aan diens verkerer, zonder eerst om toestemming te vragen.

Wanneer iemand je zou dwingen om zo'n foto naar jou te sturen.

Kies een antwoord

5/10

Gratis aan de slag met digitale vaardigheden in je klas!

- ✓ Een doorlopende leerlijn voor groep 1 tot en met groep 8
- ✓ Voorbereid op de nieuwe kerndoelen

Direct aanvragen

Aanbevelingen voor schoolleiders en coördinatoren

Digitale geletterdheid is een essentiële vaardigheid voor leerlingen. Belangrijk is dat leerkrachten de juiste ondersteuning krijgen en digitale vaardigheden niet als extra belasting zien, maar als een natuurlijk onderdeel van het onderwijs. Integratie van digitale vaardigheden in andere vakken kan een mooi doel zijn, maar is niet voor iedere school of iedere leerkracht op korte termijn haalbaar. Om je leerlingen voor te bereiden op hun toekomst is het vooral ook belangrijk dat ze de basisvaardigheden voor digitale geletterdheid beheersen.

✓ Zet digitale geletterdheid als apart vak op het rooster

Zeker wanneer je als school nog zoekende bent naar een optimale oplossing. Bij andere vakken zul je de voordelen van digitaal vaardige leerlingen als snel merken en mogelijk bespaart het je ook al bijna direct tijd. Vanaf daar kun je het uitbouwen maar je voldoet in ieder geval alvast aan de eisen.

✓ Met digitale vaardigheden kun je al beginnen bij de kleuters

Hiervoor geldt hetzelfde als voor taal. In groep 1/2 werk je ook al taalbewustzijn. De leerlingen hoeven nog niet kunnen lezen natuurlijk, net zoals ze wat betreft digitale geletterdheid ook nog niet hoeven te snappen hoe ze Powerpointpresentatie moeten maken. Maar door er al wel mee bezig te zijn, bouw je bij de leerlingen wel een gelijke kennis en bewustzijn op, ongeacht wat hun achtergrond is en wat ze van huis uit meekrijgen. Zo werk je aan gelijke kansen voor iedere leerling.

✓ Door samen met je leerlingen te werken aan digitale vaardigheden word je als leerkracht ook digitaal vaardiger

Zeker wanneer je aan de slag gaat met een uitgewerkte lesmethode is het goed mogelijk om mee te groeien met je leerlingen wat betreft digitale geletterdheid. Daarnaast is het aan te raden om als team op zijn minst een studiedag te besteden aan een training digitale geletterdheid. Natuurlijk voor je eigen vaardigheden maar ook om te ontdekken welke mogelijkheden dit vak te bieden heeft voor de rest van je onderwijs.

Digitale geletterdheid vraagt om visie én actie. Door vandaag al stappen te zetten, geef je jouw leerlingen straks een sterke basis voor morgen.

Bronnen

SLO (2024, maart). Conceptkerndoelen Digitale geletterdheid. Geraadpleegd op 31 maart 2025 van https://www.slo.nl/publish/pages/21532/slo_conceptkerndoelen_en_toelichtingsdocument_digitale_geletterdheid_opleverversie_dd-29-2-2024-.pdf

NRO (2023, november). Voorwaarden voor digitale geletterdheid. Geraadpleegd op 15 april 2025 van <https://www.onderwijskennis.nl/themas/voorwaarden-voor-digitale-geletterdheid>

CBS (2023). ICT-gebruik bij bedrijven. Geraadpleegd op 31 maart 2025 van <https://longreads.cbs.nl/ict-kennis-en-economie-2023/ict-gebruik-bij-bedrijven/>

SLO (2024, oktober). Basisvaardigheden digitale geletterdheid. Geraadpleegd op 31 maart 2025 van <https://www.slo.nl/thema/meer/basisvaardigheden/digitale-geletterdheid/>

Stichting Lezen - Leesmonitor (2023, december). Kloof tussen sterke en zwakke lezers groeit. Geraadpleegd op 15 april 2025 van <https://www.lezen.nl/onderzoek/kloof-tussen-sterke-en-zwakke-lezers-groeit/>

Heb je vragen?

Neem contact op met service@faqta.nl.
We denken graag met je mee.

